

Nr 161.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till
riksförsäkringsanstalten; given Stockholms slott den 11
mars 1921.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Henning Elmquist.

---

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
11 mars 1921.*

Närvarande:

Statsministern VON SYDOW, ministern för utrikes ärendena greve
WRANGEL, statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST,
MALM, BERGQVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, HANSSON, BESKOW.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Elmquist anförde:

I det vid innevarande års statsverksproposition fogade protokoll
över socialärenden hemställde jag, under punkt 5, att Kungl. Maj:t måtte
föreslå riksdagen att

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 1 saml. 137 häft. (Nr 161.)

542 21 1

dels godkänna följande stat för riks försäkringsanstalten att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	166,000	kronor
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i> ...	5,200	»
Arvode till en överläkare, <i>förslagsanslag, högst</i>	5,000	»
<hr/>		
<i>Förslagsanslag</i>	176,200	kronor

dels ock under riksstatens femte huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken *riks försäkringsanstalten* uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 176,200 kronor.

Vidare hemställde jag under punkt 6 i samma statsrådsprotokoll, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

för upprätthållande av riks försäkringsanstaltens verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag å 1,601,700 kronor.

I samband med framläggande av berörda förslag till ordinarie stat — vilket, i förhållande till gällande stat för riks försäkringsanstalten ej innehåller någon annan förändring än den, som betingats av det av Kungl. Maj:t för innevarande års riksdag framlagda och numera av riksdagen i huvudsak antagna förslaget till definitiv lönereglering för befattningshavare vid statsdepartementen och centrala ämbetsverk — omnämnde jag, att riks försäkringsanstalten dels i skrivelse den 30 augusti 1919 gjort framställning om lönereglering för anstalten och dess försättande på ordinarie stat i större utsträckning, dels ock i skrivelse den 15 juni 1920 förnyat sin framställning av den 30 augusti 1919 samt därjämte, därest Kungl. Maj:t ej skulle anse sig kunna föreslå riksdagen att uppföra anstalten på ordinarie stat i sålunda föreslagen omfattning, framlagt förslag om uppförande å ordinarie stat av ett mindre antal befattningar. Vidare framhöll jag, hurusom — med hänsyn till att frågan om genomförande av obligatorisk sjukförsäkring vore svävande och att under

sistlidet år förberedelser vidtagits för en genomgripande revision av hela den svenska socialförsäkringen genom tillsättande av en kommitté för socialförsäkringens organisation — det knappast syntes mig tillrådligt att befästa den nuvarande organisationen genom skapandet av nya ordinarie befattningar. För att emellertid i intet fall något onödigt uppskov med lösandet av riks-försäkringsanstaltens personalfråga skulle äga rum, hade åt ovannämnda kommitté meddelats uppdrag att avgiva utlåtande angående möjligheten att, utan föregripande av den åt kommittén anförtrödda utredningen, redan till 1921 års riksdag göra framställning om överförande från extra till ordinarie stat av åtminstone ett mindre antal tjänster vid riks-försäkringsanstalten, särskilt i den nuvarande andra lönegraden. Till åtlydnad härav har nu kommittén inkommit med utlåtande i ämnet av den 25 januari 1921 och därvid tillstyrkt, att fem befattningar i andra normalgraden och åtta befattningar i första normalgraden från och med år 1922 skulle uppföras på riks-försäkringsanstaltens ordinarie stat, dock under villkor att anstaltens extra stat minskades med det antal befattningar, som motsvarade antalet från extra till ordinarie stat överflyttade befattningshavare.

Den för riks-försäkringsanstalten från och med år 1920 gällande ordinarie staten har följande lydelse:

	Lön	Tjänstgöringspennin- gar	Orts- tillägg	Summa	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Ordinarie anslag:					
1 generaldirektör.....	7,000	3,000	1,000	11,000	
1 byråchef.....	5,000	2,500	600	8,100	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
2 byråchefer.....	10,000	5,000	1,200	16,200	
1 överläkare, arvode ..	—	—	—	4,000	
1 tjänsteman i andra lönegraden (sekreterare).....	3,600	1,800	400	5,800	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 tjänsteman i första lönegraden (notarie).....	2,200	1,500	300	4,000	
5 tjänstemän d:o (notarier, ak- tuarie, registrator).....	11,000	7,500	1,500	20,000	{ Efter fem år kan lönen höjas med 500 kronor. efter 10 år med ytter- ligare 500 kronor och efter 15 år med an yt- terligare 500 kronor.
Transport	—	—	—	69,100	

	Lön	Tjänstgöringspennin- gar	Orts- tillägg	Summa	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Transport	—	—	—	69,100	
1 kvinnligt biträde i tredje löne- graden	1,500	700	200	2,400	Efter fem år kan lönen höjas med 200 kronor, efter 10 år med ytter- ligare 200 kronor och efter 15 år med än yt- terligare 200 kronor.
1 kvinnligt biträde i andra löne- graden	1,300	500	200	2,000	
8 kvinnliga biträden i andra löne- graden	10,400	4,000	1,600	16,000	
1 kvinnligt biträde i första löne- graden	1,100	300	200	1,600	
7 kvinnliga biträden i första löne- graden	7,700	2,100	1,400	11,200	Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter sex år med ytterligare 100 kronor och efter nio år med än ytterli- gare 100 kronor.
1 förste vaktmästare	1,100	650	150	1,900	
1 vaktmästare	900	550	150	1,600	
2 d:o	1,800	1,100	300	3,200	
Till vikariatsersättningar	—	—	—	4,600	
Summa kronor i ordinarie stat	—	—	—	113,600	

Vidare har Kungl. Maj:t genom brev den 3 oktober 1919 fastställt stat för de avlöningar och omkostnader för år 1920, vilka icke vore upptagna i ordinarie stat; och slutade den extra staten å 1,123,400 kronor.

Tillika har Kungl. Maj:t genom nämnda brev förklarar, att hos anstalten finge, i mån av behov, tills vidare under år 1920, utöver de i den ordinarie staten upptagna befattningshavare, vara anställda ytterligare

- 1 tjänsteman i tredje lönegraden (byråchef).
- 14 tjänstemän i andra lönegraden (sekreterare, förste aktuarier, förste byråingenjörer),
- 22 tjänstemän i första lönegraden (notarier, aktuarier, byråingenjörer),
- 3 biträdande läkare,
- 1 materialförvaltare,
- 8 kvinnliga biträden i tredje lönegraden (kassör, bokhållare),
- 31 kvinnliga biträden i andra lönegraden,
- 95 kvinnliga biträden i första lönegraden och 2 vaktmästare.

Dessa befattningshavare skola äga åtnjuta följande arvoden för år räknat:

- byråchefen 7,800 kronor, därav 2,500 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspennningar,
- en var av tjänstemännen i andra lönegraden 5,600 kronor, därav 1,800 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspennningar,
- en var av tjänstemännen i första lönegraden 3,900 kronor, därav 1,500 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspennningar,

en var av de biträdande läkarne 3,000 kronor,
materialförvaltaren 2,600 kronor, därav 950 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar,

en var av de kvinnliga biträdena i tredje lönegraden 2,350 kronor, därav 700 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar, varjämte det kvinnliga biträde, som bestrider kassörsgöromålen, äger uppbära felräkningspenningar med 300 kronor,

en var av de kvinnliga biträdena i andra lönegraden 1,950 kronor, därav 500 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar,

en var av de kvinnliga biträdena i första lönegraden 1,550 kronor, därav 300 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar, samt

en var av vaktmästarna 1,550 kronor, därav 550 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar;

allt att månadsvis till vederbörande utbetalas.

Storleken av den för närvarande hos riks-försäkringsanstalten anställda personalen jämte dess närmare fördelning framgår av följande den 11 februari 1921 upprättade tablå:

	Admi- nistra- tiva byrån	Försäk- rings- byrån	För- säkr. mat. o. stat. b.	I Skade- regl.- byrån	II Skade- regl.- byrån	III Skade- regl.- byrån	Om- buds- byrån	Utom byrå- erna	Summa
Personal enligt stat:									
Generaldirektör.....	—	—	—	—	—	—	—	1(1)	1(1)
Byråchefer.....	1(1)	1	1(1)	1(1)	—	—	—	—	4(3)
Överläkare.....	—	—	—	—	—	—	—	1(1)	1(1)
Tjänstemän i andra graden.....	1	¹ 5	2	¹ 2	² 2	² 2	² 1(1)	—	15(1)
Tjänstemän i första graden.....	4(2)	10(2)	3	5	1	2(1)	3(1)	—	28(6)
Kvinnl. bitr. i tredje graden.....	2(1)	3	1	2	1	—	—	—	9(1)
" " " andra ".....	2(1)	23(6)	4	4(1)	2(1)	3	2	—	40(9)
" " " första ".....	3	¹ 66(4)	10(1)	14(2)	3(1)	4	¹ 3	—	103(8)
Materialförvaltare.....	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Förste vaktmästare.....	—	—	—	—	—	—	—	1(1)	1(1)
Vaktmästare.....	—	—	—	—	—	—	—	5,3	5,3
Bitr. läkare.....	—	—	—	—	—	—	—	3	3
Summa	14	108	21	28	9	11	9	11	⁴ 211
Extra personal:									
Amanuenser.....	1	11	5	7	1	3	1	—	29
Kontorsskrivare.....	1	30	—	7	—	1	1	—	40
Kvinnl. extra bitr.....	4	88	28	³ 19	1	2	3	—	145
Extra vaktmästare.....	—	—	—	—	—	—	—	8	8
Summa	6	129	33	33	2	6	5	8	222

¹) vakant. ²) 1 ledamot. ³) därav 1 sjukkontrollant. ⁴) därav 4 vakanta.
Siffrorna inom ( ) angiva antalet befattningshavare å ordinarie stat.

Av denna tablå framgår, att medan antalet av anstaltens ordinarie tjänstemän endast uppgår till 34, utgör det totala antalet av dess befattningshavare 433.

Riksförsäkringsanstalten.

På de krav å en större ökning av den ordinarie personalen, vilka framställdes i riksförsäkringsanstaltens skrivelse av den 30 augusti 1919, torde jag av förut antydda skäl icke nu behöva närmare ingå. I sin skrivelse av den 15 juni 1920 gör riksförsäkringsanstalten framställning om överförande å ordinarie stat av en byråchef, sju tjänstemän i andra lönegraden samt nio tjänstemän i första lönegraden. Till stöd för sin framställning yttrar anstalten i huvudsak följande:

Proportionen mellan ordinarie och extra befattningshavare vore uppenbart orimlig — 34 ordinarie befattningshavare av sammanlagt närmare 500. Ifrågasvarande förhållande hade medfört exempelvis, att två tjänstemän, som på grund av Kungl. Maj:ts förordnande sedan år 1918 stadigvarande varit ledamöter med enahanda åligganden, som tillkomme byråchefer, ännu icke innehade ordinarie andragradstjänst.

För de befattningshavare, vilka i ett flertal år varit i statens tjänst, måste det ju te sig mycket obilligt, att de alltjämt förvägrades de förmåner, som medföljde ordinarie anställning. I alldeles särskild grad betydelsefull vore denna fråga för gifta befattningshavare, vilka såsom saknande ordinarie anställning icke kunde vinna inträde i civilstatens änke- och pupillkassa och därigenom i händelse av fränfalle bereda efterlevande någon trygghet. Därtill komme, att retroaktivavgifterna vid inträde i samma kassa bleve mer och mer betungande, ju längre tillträdet till densamma uppskötes.

Hänsyn till efterlevande vid fränfalle gjorde sig gällande allenast beträffande de manliga befattningshavarna. Då därtill komme, att de kvinnliga befattningshavare hos riksförsäkringsanstalten, vilka ej hade ordinarie anställning, i allmänhet ej någon längre följd av år varit i statens tjänst, hade riksförsäkringsanstalten ansett sig böra inskränka sitt förslag till att avse allenast vissa manliga befattningshavare.

Av riksförsäkringsanstaltens 4 byråchefer vore en fortfarande på extra stat, och ville riksförsäkringsanstalten föreslå, att denna befattning uppfördes å ordinarie stat. Denna befattning avsåge chefen för anstaltens försäkringsbyrå.

I detta sammanhang tilläte sig riksförsäkringsanstalten erinra, att antalet å försäkringsbyrån anställda personer den 15 juni 1920 utgjorde 233, eller ej långt från hälften av anstaltens hela personal. Då byrån handhade riksförsäkringsanstaltens egentliga försäkringsgöromål, såsom premiesättning och premie-debitering ävensom registrering av arbetsgivare, kunde byrån aldrig tänkas bliva obehövlig, huru än en blivande nyorganisation komme att gestalta sig. Något skäl för ytterligare fördröjande av nämnda befattnings försättande å ordinarie stat syntes därför icke rimligen förefinnas.

Beträffande övriga befattningar föresloge riksförsäkringsanstalten, att följande skulle uppföras å ordinarie stat.

1:o. *Administrativa byrån.*

Av denna byrås manliga befattningshavare å stat, nämligen, förutom byråchefen, 1 sekreterare och ombudsman, 2 notarier, 1 aktuarie (kassakontrollant) och 1 registrator, vore 1 notarie och registratorn ordinarie befattningshavare. Riksförsäkringsanstalten föresloge, att även sekreteraren och ombudsmannen, som under alla förhållanden bleve erforderlig för anstalten, erhöles ordinarie anställning.

2:o. *Försäkringsbyrån.*

Å denna byrå med 48 manliga befattningshavare funnes endast *en* ordinarie befattning, nämligen i första graden. Å extra stat vore — förutom byråchefen — uppförda 5 tjänstemän i andra graden — därav 1 vakant — och 8 i första graden. Riksförsäkringsanstalten föresloge, att därav 2 tjänstemän i andra graden och ytterligare 4 i första graden uppfördes å ordinarie stat.

3:o. *Försäkringsmatematiska och statistiska byrån.*

Å denna byrå med 28 manliga befattningshavare funnes utom byråchefen å ordinarie stat endast 1 tjänsteman i första graden. Därjämte funnes å extra stat 2 tjänstemän i andra graden och 3 tjänstemän i första graden. Riksförsäkringsanstalten föresloge, att 1 tjänsteman i andra graden och ytterligare 1 tjänsteman i första graden uppfördes å ordinarie stat.

4:o—6:o. *Första, andra och tredje skaderegleringsbyråerna.*

Å dessa byråer med sammanlagt 40 manliga befattningshavare funnes, utom en byråchef, å ordinarie stat allenast 2 tjänstemän i första graden. Därjämte funnes å extra stat två tjänstemän i andra graden, vilka fungerade såsom tillfälliga ledamöter och chefer för var sin byrå, ytterligare 4 tjänstemän i andra graden och 8 tjänstemän i första graden. Därav föresloges 3 tjänstemän i andra graden och 3 tjänstemän i första graden till uppförande å ordinarie stat.

7:o. *Ombudsbyrån.*

Såsom chef för denna byrå och tillfällig ledamot i anstalten fungerade en tjänsteman i andra graden å ordinarie stat. Dessutom funnes en tjänsteman i första graden å extra stat, varjämte en tjänsteman i första graden från annan byrå tillförordnats såsom sekreterare tillsvidare å byrån. Då förutom de ärenden, som i statförslaget av den 30 augusti 1919 angivits såsom tillhörande byrån, vissa omfattande och viktiga ärendegrupper år 1920 förts till denna byrå för att minska belastningen å övriga byråer, erfordrades här oundgängligen så snart som möjligt ytterligare en tjänsteman i första graden. Det syntes därför icke möta betänkligheter att för denna byrå uppföra en tjänsteman i första graden å ordinarie stat, i synnerhet som antalet ordinarie tjänstemän i övrigt inom anstalten — särskilt å skaderegleringsbyråerna — vore så ytterligt ringa och den ordinarie tjänstemannen å ombudsbyrån vid en eventuell omorganisation kunde överföras till annan byrå.

Antalet nuvarande och föreslagna ordinarie manliga befattningshavare, utom överläkare och vaktmästare, framginge av nedanstående sammanställning.

	Nuvarande ordinarie manliga befattnings- havare	Föreslagna ordinarie manliga befattnings- havare	Summa ordinarie befattnings- havare
Generaldirektör	1	—	1
Byråchefer	3	1	4
Tjänstemän i andra graden	1	7	8
Tjänstemän i första graden	6	9	15
Summa	11	17	28

Då antalet manliga ordinarie och extra tjänstemän hos riks-försäkringsanstalten för närvarande utgjorde 132, utom läkare och vaktmästare, skulle alltså fortfarande endast en mycket ringa del av de manliga befattningshavarna erhålla ordinarie anställning. Det syntes icke rimligen kunna anföras betänkligheter mot detta förslag. Proportionen mellan ordinarie och extra befattningshavare vore dock fortfarande synnerligen oförmånlig.

Kommittén
för social-
försäkringens
organisation.

I sitt över berörda framställning avgivna utlåtande anför kommittén för socialförsäkringens organisation:

Kommittén, som nyligen börjat sitt arbete, hade ännu icke kunnat bilda sig något omdöme om, i vad mån en förenklad central administration för socialförsäkringens olika grenar kunde åstadkommas. Vid sådant förhållande måste kommittén givetvis intaga den ståndpunkt, att under den tid, utredningen påginge, varje ökning av personalen inom socialförsäkringens administration borde så vitt möjligt undvikas och att särskilt den största varsamhet borde iakttagas i fråga om sådana nyanställningar, som innebure för framtiden mera bindande förpliktelser för statsverket.

Beträffande den kommittén nu förelagda frågan borde emellertid framhållas, att det här icke gällde någon personalökning utan allenast en överflyttning till ordinarie stat av en del befattningar, som nu vore uppförda på extra stat, vilket förhållande icke skulle medföra någon nämnvärd kostnadsökning men däremot bereda riks-försäkringsanstalten fördelen av att i något större utsträckning, än vad nu vore fallet, kunna bereda sin personal de förmåner beträffande pensionsrätt m. m., som vore förenade med ordinarie tjänst, och därigenom erhålla större utsikter att vid sitt arbete mera varaktigt binda erfarna och för detsamma värdefulla arbetskrafter. Kommittén hade därför att närmast söka bedöma, huruvida en sådan förskjutning mellan den ordinarie och extra personalen i riks-försäkringsanstalten, som här föreslagits, kunde tänkas komma att medföra några olägenheter, därest det skulle bli möjligt att skapa en förenklad administrationsapparat för socialförsäkringen. För att kunna bedöma detta måste man givetvis taga hänsyn till de nuvarande personalförhållandena icke endast inom riks-försäkringsanstalten utan även inom de övriga socialförsäkringsverken och söka

bilda sig en uppfattning om det minimi-personalbehov, som skulle göra sig gällande även för en starkt förenklad socialförsäkringsadministration, därvid naturligtvis även måste tagas i betraktande de ökade arbetsuppgifter, som genomförandet av en mera avsevärd utvidgning av sjukförsäkringen måste komma att medföra.

Beträffande förstnämnda förhållande framginge av nedanstående tablå (sid. 10) det antal befattningshavare å ordinarie och extra stat samt den extra personal, som i december 1920 vore anställda inom de olika grenarna av socialförsäkringen.

Av sammanställningen framginge, att av de befattningshavare, som då vore erforderliga för uppehållande av ifrågavarande administrationsarbete, endast 25 % vore anställda på ordinarie stat och 24,21 % på extra stat, under det att återstående 50,79 % utgjordes av extra eller mera tillfälligt anställda arbetskrafter. Betraktade man siffrorna för de olika verken var för sig, funne man, att antalet ordinarie befattningshavare i procent av ämbetsverkets hela personalantal utgjorde för försäkringsrådet 61,54, för socialstyrelsens sjukkassebyrå 52,94 och för pensionsstyrelsen 51,30, under det att motsvarande procenttal för riksförsäkringsanstalten utgjorde allenast 7,44. Riksförsäkringsanstalten intoge sålunda i detta hänseende en synnerligen ogynnsam ställning, och kommittén insågo till fullo de olägenheter, som härav måste uppstå såväl för anstalten som för ett flertal av dess befattningshavare. Vad slutligen beträffade den utvidgning av sjukförsäkringen, som under närmaste framtiden syntes vara ofrånkomlig, så hade socialförsäkringskommittén, därest obligatorisk sjukförsäkring i den av kommittén föreslagna omfattningen skulle genomföras, angivit personalbehovet av manliga arbetskrafter i centraladministrationen till 5 byråchefer, 5 sekreterare och 11 första gradens tjänstemän. Därest åter sjukförsäkringen skulle genomföras i enlighet med det senare framlagda, överarbetade förslaget, enligt vilket sjukförsäkringens centrala administration skulle handhas av antingen pensionsstyrelsen eller riksförsäkringsanstalten, skulle behovet av förenämnda arbetskrafter inom centralförvaltningen möjligen kunna något minskas. Till en kommande arbetslöshetsförsäkring hade icke tagits hänsyn.

Efter tagen kännedom om dessa förhållanden ävensom om de olika alternativ, vilka för en begränsad centraladministration för socialförsäkringen kunde vara tänkbara, och den ungefärliga gräns, under vilken personalbehovet därvid icke torde kunna nedbringas, hade kommittén ansett sig kunna som sin uppfattning uttala, att jämväl därefter skulle bliva behövlig ej endast hela den nuvarande ordinarie personalen inom socialförsäkringsverken utan ock en viss del av såväl den på extra stat uppförda som den övriga extra personalen. Och gällde detta särskilt de mera kvalificerade arbetskrafterna. Det syntes nämligen vara tydligt, att vid en genomförd decentralisation av socialförsäkringen antalet kvalificerade arbetskrafter i centraladministrationen måste bliva större i proportion till hela personalantalet därstädes, än vad nu vore fallet. Det bleve alltså, såvitt kommittén kunnat finna, över de mindre kvalificerade och okvalificerade arbetskrafterna som en reduktion i första hand komme att gå ut, under det att någon sådan knappast syntes behöva räknas med beträffande åtminstone en avsevärd del av de mera kvalificerade arbetskrafter, som nu vore anställda på extra stat. Och så syntes komma att bliva förhållandet, även om det skulle visa sig lämpligt att inom en dylik administration upprätta ordinarie manliga tjänster av någon ny typ, för vilka skulle erfordras lägre kvalifikationer än för befattningshavare i första lönegraden, en fråga, som kommittén saknade anledning att nu närmare beröra, men som syntes komma att i annat sammanhang av kommittén upptagas.

Tablå öfver socialförsäkringens personal i december 1920.

	Riks- försäk- rings anstalten	För- säkrings- rådet	Social- styrelsens sjukkas- sbyrå	Pensions- styrelsen	Summa
Ordinarie stat.					
Chef	1	1	—	1	3
Byråchefer (råd)	3	2	1	8	14
Läkare	1	—	—	—	1
Tjänstemän i 2:a graden (sekreterare, 1:e aktuarier, 1:e byråingenjörer)	1	1	1	8	11
Tjänstemän i 1:a graden (notarier, ak- tuarier, byråingenjörer)	6	1	1	24	32
Kvinnliga biträden (3:e, 2:a och 1:a gr.)	18	2	6	92	118
Vaktmästare (1:e vaktmästare och vakt- mästare)	4	1	—	5	10
Summa	34	8	9	138	189
Extra stat.					
Byråchefer (råd)	1	1	—	1	3
Biträdande läkare	3	—	—	—	3
Tjänstemän i 2:a graden	14	1	—	1	16
Tjänstemän i 1:a graden	22	1	—	—	23
Kvinnliga biträden	134	—	—	—	134
Materialförvaltare	1	—	—	—	1
Vaktmästare	2	1	—	—	3
Summa	177	4	—	2	183
Extra personal.					
Läkare	—	—	—	3	3
Mänliga befattningshavare	77	—	4	9	90
Sjukkontrollant	1	—	—	—	1
Kvinnliga befattningshavare	160	1	4	113	278
Vaktmästare	8	—	—	4	12
Summa	246	1	8	129	384
Sammanlagd personal	457	13	17	269	756
Ordinarie personal i procent av hela personalantalet	7.44	61.54	52.94	51.30	—

Man syntes vid bedömande av föreliggande spörsmål även böra taga i betraktande, att därest vissa nya ordinarie manliga befattningar i riksförsäkringsanstalten skulle beviljas, dessa med all sannolikhet komme att besättas med sådana tjäntemän, som redan under lång tid innehaft anställning i anstalten i motsvarande tjänstegrader. Med hänsyn till att statsmakterna syntes anse sig äga vissa förpliktelser med avseende å pensionering m. m. även gent emot sådana befattningshavare, syntes det i verkligheten icke vara av någon större betydelse för statsverket, om ett mindre antal dylika befattningshavare nu skulle överföras till ordinarie stat. Huvudsaken vore, att härigenom icke skapades nya befattningar eller vållades nämnvärt ökade kostnader för statsverket.

I betraktande av vad ovan anförts ansåge sig kommittén kunna tillstyrka, att fem befattningar i andra lönegraden och åtta befattningar i första lönegraden från och med år 1922 uppfördes på riksförsäkringsanstaltens ordinarie stat, dock under villkor att anstaltens extra stat minskades med det antal befattningar, som motsvarade antalet från extra till ordinarie stat i anstalten överflyttade befattningshavare.

Däremot hade kommittén icke ansett sig kunna förorda inrättandet av den föreslagna ordinarie byråchefsbefattningen. Även om det syntes kunna anses sannolikt, att minimiantalet befattningar i denna lönegrad i en förenklad administration skulle komma att ställa sig högre än det nuvarande antalet sådana ordinarie befattningar, hade kommittén dock hållit före, att man beträffande en ökning av dessa befattningar syntes böra iakttaga en viss försiktighet, då antalet dylika befattningar redan nu vore relativt stort.

Vid bifall till detta förslag skulle sammanlagda antalet ordinarie befattningshavare i tredje, andra och första lönegraderna inom den nuvarande socialförsäkringsförvaltningen utgöra resp. 14, 16 och 40.

Därest visst antal extra befattningar, såsom av kommittén föreslagits, överfördes till ordinarie stat, syntes lämpligen den säkerhetsåtgärd kunna vidtagas, att i fullmakterna för innehavarna av de ordinarie befattningar i riksförsäkringsanstalten, som nu komme att beviljas, meddelades föreskrift om, att de skulle vara skyldiga att, när helst så av Kungl. Maj:t prövades lämpligt, med bibehållande av sin lönegrad låta sig förflyttas till annan liknande befattning icke endast inom socialförsäkringens administration utan jämväl inom statsförvaltningen i övrigt.

I anledning av kommitténs utlåtande har riksförsäkringsanstalten upprättat följande förslag till placering av de utav kommittén tillstyrkta befattningarna:

B y r å	Tjänst i andra lönegraden	Tjänst i första lönegraden
Administrativa byrån	1	—
Försäkringsbyrån	2	4
Försäkringsmatematiska och statistiska byrån	1	1
Skaderegleringsbyråerna (3 st.)	1	3
Summa	5	8

Departements-
chefen.

I sammanhang därmed att 1916 års riksdag antog nu gällande lag om försäkring för olycksfall i arbete, vilken trädde i kraft den 1 januari 1918, beslöts, att riks-försäkringsanstalten med ingången av år 1917 — efter fjorton års verksamhet — skulle försättas å ordinarie stat. Å denna stat uppfördes endast de dåvarande å extra stat för anstalten upptagna befattningarna med vissa förhöjningar i fråga om de olika tjänsternas grader. Att märka är emellertid, att det i propositionen i ämnet till 1916 års riksdag (nr 250) förutsattes, att den nya lagen skulle komma att medföra en kraftig utvidgning av anstaltens verksamhet och i samband därmed en avsevärd utökning av anstaltens personal. Då emellertid ovisshet rådde, i vilken utsträckning personal skulle behöva anställas i anledning av den nya lagen, saknades vid 1916 års riksdag möjlighet att bedöma, i vad mån en utökning av de ordinarie befattningarnas antal borde ske. Sedan erfarenhet i nämnda avseende vunnits, inkom riks-försäkringsanstalten först med sin omförmälda skrivelse i ämnet av den 30 augusti 1919 samt därefter, då densamma ej kom att föreläggas 1920 års riksdag, med sin framställning av den 15 juni 1920.

Det måste givetvis för riks-försäkringsanstalten medföra avsevärda olägenheter, att dess personal i så betydande utsträckning är å extra stat. Sålunda hava redan en och annan av de äldsta och mest kvalificerade tjänstemännen lämnat anstalten för att övergå till andra grenar inom statsförvaltningen eller för att taga anställning i enskild tjänst. Ehuru utom de i statsverkspropositionen berörda omständigheterna även de nuvarande statsfinansiella förhållandena äro ogynnsamma för en lösning av anstaltens personalfråga, anser jag dock skälig hänsyn till anstalten och dess personal kräva, att nämnda angelägenhet upptages till behandling för lösning i den begränsade omfattning, som antytts i statsverkspropositionen. Kommittén för socialförsäkringens organisation har nu tillstyrkt, att fem befattningar i andra normalgraden och åtta i första normalgraden från och med år 1922 uppföras å riks-försäkringsanstaltens ordinarie stat, under villkor att anstaltens extra stat minskades i motsvarande omfattning samt att i fullmakterna för blivande innehavare av ifrågavarande befattningar föreskreves, att de vore pliktiga att, med bibehållande av innehavande lönegrad, efter Kungl. Maj:ts förordnande låta sig förflyttas till annan liknande befattning inom statsförvaltningen. Ehuru jag helst skulle önskat ansluta mig till kommitténs förslag, vars genomförande i dess helhet knappast borde möta några betänkligheter, har jag dock trott försiktigheten bjuda att vid skapandet av ordinarie befattningar inom nämnda verksamhetsområde icke ens gå så långt som kommittén

föreslagit. I varje fall kunna enligt min mening några rimliga betänkligheter ej förefinnas mot att för envar av de tre byråer i riksförsäkringsanstalten, vilka stå under ordinarie byråchef — nämligen administrativa byrån, försäkringsmatematiska och statistiska byrån samt första skaderegleringsbyrån — också sekreteraren, byråchefens närmaste man och vikarie, uppföres å ordinarie stat. Vad åter angår det föreslagna inrättandet av två ordinarie befattningar i andra normalgraden å försäkringsbyrån, torde det, då chefen för nämnda byrå för närvarande ej ansetts böra försättas å ordinarie stat, även böra anstå med andragsgradstjänsternas överförande å ordinarie stat. Beträffande slutligen de till uppförande å ordinarie stat föreslagna befattningshavarna i nuvarande första normalgraden har jag, efter att hava förvissat mig om de olika arbetsuppgifter, som påvila respektive till uppförande å ordinarie stat föreslagna befattningshavare, kommit till den uppfattningen, att med hänsyn till arten av det vederbörande tjänstemän åliggande arbetet de befattningar, av vilkas innehavare fordras kompetens som ingenjör, aktuarie eller statistiker, komma att under varje förhållande bliva erforderliga. De nu ifrågavarande befattningar i första lönegraden, vilkas innehavare måste äga endera av nu nämnda kvalifikationer, äro de av riksförsäkringsanstalten till placering å försäkrings- samt försäkringsmatematiska och statistiska byråerna föreslagna tjänstemännen. Ifrågavarande befattningshavare, till antalet fem, anser jag mig följaktligen böra föreslå till överförande å ordinarie stat. Vad beträffar kommitténs förslag om meddelande av föreskrifter i fråga om skyldighet för blivande innehavare av de till uppförande å ordinarie stat föreslagna befattningarna att med bibehållna lönevillkor låta sig förflytta till annan liknande befattning inom administrationen synes någon särskild föreskrift härutinnan ej erforderlig, då 13 § i det nya avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk innehåller bestämmelser i nämnt avseende.

Den av mig i årets statsverksproposition för riksförsäkringsanstalten föreslagna ordinarie staten slutar å 176,200 kronor. Då emellertid riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts framställning angående ny definitiv lönereglering för befattningshavare vid statsdepartement och centrala ämbetsverk beslutat, att nuvarande andra normalgradens befattningshavare i de centrala ämbetsverken skola placeras i den femtonde lönegraden, kräves i anledning härav vissa jämkningar i Kungl. Maj:ts förslag. Med iakttagande av dessa och uppförande av de utav mig förordade befattningarna å ordinarie stat nämligen tre i nuvarande andra och fem i nuvarande första normalgraden, varvid enligt de an-

tagna principerna för genomförande av det nya lönesystemet befattningshavare av den förra kategorien hänföras till 15:de lönegraden och de utav den senare till 13:e lönegraden samt kostnaderna för ifrågasvarande befattningshavare beräknas efter avlöningen i näst högsta löneklassen för ortsgruppen G inom respektive lönegrader, skulle posten avlöningar i den ordinarie staten för riksförsäkringsanstalten för år 1922 sluta i avrundat tal å 226,800 kronor. Med hänsyn till ifrågasvarande ökningsar av de ordinarie befattningshavarnas antal kräves en höjning av det i staten för vikariatsersättningar upptagna beloppet, av förslagsanslags natur, 5,200 kronor. För närvarande kan dock ej exakt beräknas med huru mycket det bör ökas. Emellertid synes mig försiktigheten bjuda, att det höjes med 1,500 kronor eller sålunda till 6,700 kronor. Den ordinarie staten skulle följaktligen sluta å 238,500 kronor. Denna summa skulle med 62,300 kronor komma att överstiga det i statsverkspropositionen för ändamålet upptagna beloppet, 176,200 kronor.

Vad åter beträffar den extra staten för riksförsäkringsanstalten för år 1922, innebär överförande från densamma till ordinarie stat av här ovan omförmälda befattningar, att den i samma stat ingående posten för avlöningar m. m., upptagen till 871,500 kronor, skall minskas med följande belopp $3 \times 8,124$ kronor + $5 \times 6,048$ kronor = 54,612 kronor eller i avrundat tal 54,600 kronor, varvid nämnda post kommer att sluta å 816,900 kronor. Efter avlåtande av innevarande års statsverksproposition har emellertid prisnivån börjat sjunka, vilket — enligt vad jag inhämtat — medför, att de belopp, vartill vissa utgifter i den extra staten beräknats, kunna nedsättas. I anledning härav torde följande besparingar kunna beräknas: å hyra 6,450 kronor, å tryckningskostnader 20,000 kronor, å anskaffning och underhåll av inventarier 10,000 kronor, å skrivmaterialier 4,000 kronor, eller sålunda tillhopa 40,450 kronor. I anledning härav kan det i den extra staten beräknade beloppet för posten hyra m. m. 396,000 kronor nedsättas med 40,450 kronor till 355,550 kronor. Det totala belopp, varmed den extra staten, som i årets statsverksproposition slutar å 1,601,700 kronor, således kan nedsättas, utgör följaktligen 95,050 kronor (54,600 kronor + 40,450 kronor). Den extra staten kommer således att sluta å 1,506,650 kronor.

Den ökning i det ordinarie anslaget, som betingas av försättande å ordinarie stat av ovan föreslagna befattningar, överstiger med 7,700 kronor (62,300 kronor — 54,600 kronor) det belopp, varmed den extra staten kan sänkas i anledning av nämnda omständighet.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat för riks försäkringsanstalten på nedanstående sätt:

Antal befattningar		Avdelning och lönegrad enligt löneplanen
1	generaldirektör	A 3
3	byråchefer	B 20
4	tjänstemän	B 15
11	tjänstemän	B 13
1	kontorsskrivare, kvinnlig	C 5
9	kanslibiträden, kvinnliga	C 3
8	kontorsbiträden, kvinnliga	C 2
1	förste expeditionsvakt	B 3
3	expeditionsvakter	B 1

dels godkänna följande stat för riks försäkringsanstalten att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	226,800	kronor
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	6,700	»
Arvode till en överläkare, <i>förslagsanslag, högst</i>	5,000	»

Förslagsanslag 238,500 kronor

dels under riksstatens femte huvudtitel, med utslutande av det under rubriken *riks försäkringsanstalten* uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 238,500 kronor;

dels ock för upprätthållande av *riks försäkringsanstaltens verksamhet*, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag å 1,506,650 kronor.

Statsrådets övriga ledamöter instämde i vad departementschefen sålunda hemställt.

Hans Maj:t Konungen behagade här till lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skulle avläsas till riksdagen.

Ur protokollet:

Conr. Falkenberg.